

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

pe an 150 Lei
pe jumătate 75 Lei
la America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnavă-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Liga Culturală la Blaj.

Ce este Liga Culturală? — Ce-a făcut ea pentru desrobirea și luminarea poporului românesc din Ardeal? — Cuvânt de bun sosit în cetatea de învățătură a neamului nostru de dincoace de Carpați.

„Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor“, vechia tovărășie de cultură și naționalism, care în vremile de restriște ale Neamului românesc, s'a străduit atâtea zeci de ani să trimită cuvânt de mângâiere și carte răspânditoare de lumină fraților cari suferiau și muriau sub robie străină, vine să-și țină anul acesta la Blaj, adunarea ei anuală.

În cetatea de lumină a Blajului, aicea unde la 1848 s'a rostit cu atâta tunătoare hotărâre cuvântul de *libertate* pentru nația, credința și limba românească, vin în zilele de 27, 28 și 29 Mai (Sf. Petru), în număr de mai multe sute, delegații diferitelor despărțăminte ale Ligii, să-și ție sfătuiră anuală.

Vin cărturari, tineri și bătrâni, vin preoți și învățători, comercianți, cărturari și breslași, vine tineret universitar, sub conducerea președintelui Ligii, d-l profesor Nicolae Iorga.

Vom afla și din gura oaspeților așteptați ce activitate a desfășurat Liga, timp de atâtea decenii, pentru a ține trează conștiința națională și a pregăti sufletul românesc pentru ziua cea mare a strănerii la olaltă a Românilor de pretutindeni, sub același steag și același Rege.

Când pe frumoasele plaiuri și munți rîvnitori către cer ai Ardealului și Banatului, rostirea cuvântului de Român era o primejdie, iar desfășurarea tricolorului, o crimă, Liga făcea să se audă răspicat, din capitala țării libere, cuvântul dător de nădejde, care pe aripile culturii își lua sborul peste Carpați până la Tisa, peste Prut până la Nistru, prin desișul „codrilor de fagi“ până la frații „dulcei Bucovine“, și departe, peste ape și munți până la păstorii nebiruiți ai Prutului.

Banul și cartea, trimise neîntrerupt dela frații liberi, prin străduința Ligii, au venit decenii de a rîndul să-și întărească

luptele dârze și adesea desnădăjduite ale fraților robiți atâtor stăpâniri străine, aducând un strop de alinare, un cuvânt de mângâiere și îmbărbătare robiiților de veacuri.

Glasul istoriei a sunat! România-Mare a fost înfăptuită prin sângele scump al atâtor sute de mii de mucenici. Dar, dacă unirea politică a fost împlinită, contopirea într'un suflet și un gând, este opera care-și așteaptă încă împlinirea, pentru făurirea viitorului de aur al neamului nostru.

Lupta prin cultură pentru alungarea întunericului din atâtea minți, pentru curățirea sufletelor și întărirea conștiinței noastre naționale, este tot atât de grea ca lupta armelor, care ne-a dăruit desrobirea de sub stăpânirile străine.

Pentru lupta aceasta, pe care Liga înțelege să o ducă, alătura de aceea a sprijinirii sutelor de mii de români cu cari soarta a fost mai mașteră și cari trăesc și astăzi sub jugul celei mai cumplite robii, în munții Pindului, în Torontal, în valea Timocului și departe, peste Nistru, Ligiștii vin să tragă brazdă și pe pământul Ardealului, alătura de „Asociațiunea“ noastră, care și-a câștigat aici atâtea merite neperitoare la recunoștința tuturor.

Blajul bătrân, Blajul cărții și al tuturor străduințelor de întărire și de înălțare națională, salută cu respect și îmbrățișează cu cea mai călduroasă dragoste de frate, pe vrednicii pioneri ai Culturii Naționale!

În numele acestui Blaj, în numele poporului dornic de cât mai multă lumină și înălțare sufletească, Vă zicem, dragi frați:

Bine-ați venit!

Trăiască frăția românească!
Trăiască Liga Culturală!

Un parastas pentru morții din marele război. La Roma s'a început clădirea unei mari biserici, care se va numi: biserica păcii. În acest sfânt lăcaș se vor face slujbe pentru pacea dintre națiile pământului. În cripta care e gata, s'a slujit de curând un parastas pentru sufletele tuturor acelor, cari au murit pe câmpurile de de luptă din toată lumea. În mijlocul criptei era făcut un fel de altar din tot neamul de arme; pe acestea erau așezate steagurile tuturor țărilor, cari au purtat războaie între anii 1914—1918. Altarul acesta era învelit în fachiol negru. Slujba a fost foarte duioasă și mișcătoare. Iată un gând înălțător care nu putea să se nască decât în Roma cea cu credință vie și adâncă!

Primiri în Școala de preoție din Gherla. Tinerii cari doresc să fie primiți în Seminarul teologic din Gherla, au să ceară acest lucru până la data de 14 August. Anumit trebuie să facă o cerere în scris către *Veneratul Ordinariat al Gherlei*, la care să alture următoarele hârtii:

1. *Carte de botez* dela preotul comunei lor.

2. *Certificat de bacalaureat*, adecă dovadă despre trecerea examenului care se face după isprăvirea alor 8 clase de liceu.

3. *Scrisoare de bună purtare* dela preotul comunei unde locuiesc ori dela profesorul de religie avut în liceu.

4. *Declarație dela părinți* ori dela tutor, scrisă înainte alor doi martori, că dacă tinărul va părăsi seminarul înainte de isprăvire, ori dacă după isprăvirea seminarului nu s'ar preoți, se obligă să plătească toate spesele ce vor fi cu creșterea și provederea lor în școala de preoție.

În afară de acestea, tinerii sunt obligați să se înfățișeze în persoană la oficiul diecezan în ziua de 17 August, ora 8 dimineața, când se va hotărâ asupra primirii lor în clerul tinăr.

Indemnăm și noi din partea noastră pe tinerii obsolvenți de liceu, să nu scape prilejul de-a se dedica preoției, care este o chemare foarte înălțătoare și slăntă. Preoții sunt ucenicii Domnului cari, prin slujba lor, sunt de cel mai mare folos pentru creștinătate, pentru neam și pentru țară. În zilele noastre preoții au și un trai liniștit și bine asigurat.



Evanghelia Duminicii.

Duminica V. după Rusalii,
Mateiu 8. 28-34.

În această evanghelie ni-se istorisește cum a vindecat Isus pe doi îndrăciți din ținutul Gherghesenilor. Fiind vorba de îndrăciți, înainte de toate se naște întrebarea, cum de pe vremea Mântuitorului erau îndrăciți, pe când astăzi nu se mai aude să fie astfel de oameni?

La aceasta răspundem, că totdeauna au fost, sunt și vor fi îndrăciți. Pentru că Dumnezeu i-a dat voie diavolului să ne ispitească aici pe pământ. Înainte de venirea Mântuitorului, diavolul era mult mai puternic, pentru că avea de a face cu oameni nebotezați, cari erau mai ușor de stăpânit. Pe când astăzi, după venirea Mântuitorului, diavolul nu mai are atâta putere. Dar și astăzi se întâmplă destul de adeseori, că diavolul își supune câte un suflet, după cum am putut citi chiar și în „Unirea Poporului”, într'un articol scris de distinsul nostru colaborator, dl Gavril Todică.

Așadar istorisirea sfântului evanghelist Mateiu, pe care o întregesc și sfinții evangheliști Marcu și Luca, este vrednică de întregă încrederea noastră, nu numai pentru că este cuvântul lui Dumnezeu, ci și pentru că nici decât nu este potrivnică stării de astăzi a lucrurilor. Și acuma să ascultăm istorisirea:

„În vremea aceea venind Isus de cea parte, în laturea Gherghesenilor, l-au întâmpinat pe dânsul, ieșind din mormânturi, doi îndrăciți foarte răi, încât nu putea nimeni să treacă pe calea aceea”. Sub cetatea Ghergheza, despre care amintește aici sfântul evanghelist Mateiu, trebuie înțeleasă cetatea Gadara, despre care pomenesc ceilalți doi evangheliști. Această

cetate, care se numește azi Om Kas, este aproape de mare, pe un munte de pietri văroase, în cari erau mai multe peșteri. Când se zice că pe Isus l-au întâmpinat doi îndrăciți, ieșind din morminte, sub morminte se înțeleg peșterile de acolo, în cari se și înmormântau și în cari locuiau ei, și anume de aceea, pentru că, deoparte îi ocolea toată lumea și nimenea nu le dădea cortel, iară de alta și ei înșiși se fereau de oameni, și căutau astfel de locuri ascunse, pentru că să poată sta neconturbați de nimenea. Sfântul evanghelist Mateiu ne spune, că acești îndrăciți erau foarte răi, încât nu putea nimeni să treacă pe calea aceea. Sfântul evanghelist Marcu descrie starea lor și mai grozav, istorisindu-se despre un singur îndrăciț următoarele: „pe carele nu putea nimeni să-l lege nici cu lanțuri de fier, pentru că de mulțori fiind el legat cu obezi și cu lanțuri de fier, se rupeau de pe dânsul lanțurile și obezile se sfărmau, și nimeni nu putea să-l domolească. Și era totdeauna, ziua și noaptea, prin munți și prin mormânturi, și striga, bătându-se cu pietri”.

„Și iată strigau, zicând: „Ce e nouă și fie Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit mai înainte de vreme să ne muncești pe noi?” Din cuvintele acestea se vede, că cei doi oameni nefericiți erau de fapt îndrăciți. Nu l-au văzut nici când pe Mântuitorul, dar cu toate acestea îl numesc: „Isuse, Fiul lui Dumnezeu”? Cum se poate una ca aceasta? Numai așa, că duhurile cele necurate au vorbit din ei. Aceste duhuri necurate au recunoscut numai decât că Isus este Mesia, Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii. De aceea i-au și zis: „Ai venit mai înainte de vreme să ne muncești pe noi?” Ca și cum ar fi zis: Știm noi bine că după judecata din urmă nu vom mai avea nici o putere asupra oamenilor; știm că atunci ne vom munci mai grozav decât oamenii; dar această judecată încă nu a sosit. Ori doară acuma, venind tu pe pământ, vrei să ne și arunci în iad pentru totdeauna, și să ne muncești?

„Și era departe dela ei o turmă mare de porci, pascând. Iară dracii îl rugau pe dânsul, zicând: „Dacă ne scoți, poruncește-ne, să ne ducem în turma cea de porci”. Și a zis lor:

„Duceți-vă!” Iară ei ieșind s'au dus în turmă porci și a sărit de pe fărmi în mare și înecat în apă”. E de sine înțeles, că dacă dracii pot stăpâni pe oameni, cu atât mai puțin pot stăpâni animalele. De aceea au cerut să-l voie dela Isus, ca să poată intra în turmă de porci. Dacă apoi erau atât de furioși oamenii îndrăciți, nu trebuie să ne mirăm că de puțin, dacă, intrând dracii în turma cea de porci, porcii au sărit de pe fărmi în mare și s'au înecat în apă.

Întrebarea e, că pentru ce au cerut să-l dracii, ca să între tocmai în turma cea de porci? Sfinții Părinți sunt de părerea, că dracii volii pentru aceea au făcut-o aceasta, ca să facă pagubă Gadarenilor și prin aceea să înverșuneze împotriva lui Isus și să nu-l primească învățătura. Iar dacă aceasta a fost voința diavolilor, și-au și ajuns-o, pentru că spune sfântul evanghelist Mateiu mai departe:

„Iară păstorii au fugit și venind în cetate au spus toate și de cei îndrăciți. Și iată în cetatea a ieșit întru întâmpinarea lui Isus văzându-l pe el, l-au rugat, să treacă din tarăle lor.” Gadarenii, ca să nu mai aibă pagubă în averile lor, l-au rugat pe Isus, care venise ca să le mântuiască sufletele lor, să depărteze dela ei. Isus văzând, că învățătura lui nu va fi primită deocâmdată de către Gadarenii, le-a împlinit cererea, și s'a depărta dela dâșii.

Cu aceasta sfântul evanghelist Mateiu sfârșește povestirea sa, dară sfinții evangheliști Marcu și Luca ne mai spun, că unul din acești doi îndrăciți îl ruga pe Isus ca să-l ducă cu dânsul. Iară Isus nu l-a lăsat ci l-a zis: „Mergi în casa ta, la ai tăi, și spune-le câte și-a făcut fie Domnul, și cum te-a mântuit. Și s'a dus, și a început a spune, în Decapoli câte i-a făcut Isus lui; și toți se mirau.”

Din sfânta evanghelie de astăzi putem vedea că Domnul nostru Isus Hristos este adevărat Dumnezeu, de care ascultă pășăduhurile necurate. Iară aceste duhuri necurate îl recunosc de stăpân și poruncitorul lor.

De altă parte putem învăța că Dumnezeu are putere și asupra averii oamenilor. El

Foia „UNIRII POPORULUI”.

Vechea Ligă Culturală.

La concursul de admitere (examenul de primire) în Școala Normală Superioară din București, în toamna anului 1888, au reușit și doi Ardeleni: Simion Măndrescu și I. Buzan, și Bănăneanul Ion Lupulescu.

Grăție prezenței acestora în școală, în sufletele colegilor lor din Regat a început să crească din ce în ce interesul pentru Românii din Austro-Ungaria. În oarele libere cântam la vioară doine și alte cântece populare din Ardeal și povestiam câte de toate relativ (privitor) la soarta Românilor de-acolo. Altă dată era Buzan acolo, care făcea cerc în jurul său, însă nu mult timp, căci, fiind bolnav, a trebuit să plece în Transilvania, unde a murit. La rândul său, Lupulescu, nu fără talent de ziarist, aducea vești din Banat și descria starea de lucruri din aceea parte a pământului nostru românesc. Din Regat erau pe vremea aceea în școală, între alții: I. Anastasescu-Floru, Mihail Dragomirescu, Gheorghe Dragu, Simion Mehedinți și Gheorghe Șapealiu.

În discuțiuni și planuri au trecut doi ani, în care timp situația Românilor din Austro-Ungaria ajunsese cu totul critică. Guvernul unguresc, la uneltirile „Kulturegyletului”, atenta prin legea Kisdedóvurilor la viața națiunii ro-

mâne, răpind pe micii copii de Români din sânul familiilor pentru a-i face să-și uite originea și a-i maghiariza. Ziarele românești de peste mulți, în frunte cu „Tribuna” din Sibiu, au dat alarma.

Cu un număr din acest ziar veniu eu în Octombrie 1890 în școală și, după ce cetesc colegilor articolul în care se protesta în contra acestui nou atentat unguresc, zisei textual (din cuvânt în cuvânt):

— „De ce adevărat n'am întemeia și noi un „Kulturegylet” românesc pentru a sprijini pe frații noștri din Ardeal în lupta lor de rezistență, pentru a apăra unitatea noastră culturală amenințată?”

În acel moment „Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor” a luat ființă.

Mare însuflețire cuprinsese pe tinerii normaliști. În școală nu se mai vorbea decât de „Ligă”, iar studiile și discuțiunile științifice au trecut pe al doilea plan.

Din școală normaliștii au dus ideea printre colegii lor dela Universitate și printre oamenii politici cunoscuți ca naționaliști, mai cu seamă printre Ardelenii stabiliți în București.

După întruniri studențești de protestare la Universitate și după consfătuiri cu oameni politici, a urmat și constituirea formală a Ligii. De fapt însă ea a luat ființă în Școala Normală Superioară, în Octombrie 1890.

S. MĂNDRESCU

Săcuiul și Luna.

Un Săcuiu ca toți Săcuii,
Cam prostuț și necioplit,
Ca să-și capete de lucru
Jos la țară a pornit.
Cearcă el încoace 'ncolo,
Prin orașe și prin sate,
Pân' ce'n urmă mi-l toarnă
Cu simbrile Nea Istrate.
Și făcea săcuiul treabă,
Cum știa, dar ce folos,
Că tot ce făcea, sârmanul,
Li ieșea lucru pe dos.
Așa, într'o seară, merge
Ianoș până la fântână,
S'aducă nițică apă.
Dar cum era pe cer lună,
Ianoș stă ca și trăznit,
Căci uitându-se 'n fântână
Altă lună a zărit.
Și mirat zice săcuiul,
— „A, tu hoată, aci ascuns?
Io știm doară că la tine
Ieste locu pe cer sus.
Dară scoatem io la tine
Așa cum nu pare bine!”

poate da avere, când, cum și cui vrea, ni-o poate însă și lua, și nimenea nu-l poate acuza de nedreptate. Tot așa nu-l putem acuza pe Dumnezeu de nedreptate, când ici colea trimite boală de vite, ca oamenii să cunoască cumcă este un Dumnezeu, și că tot ce face el este drept, să-și înalțe inimile către Dumnezeu și să nădăjduiască mângâiere dela el.

Ceeace însă este mai trist, e că Gadarenii au fost în stare să-l respingă pe Isus, pentru că le-a făcut paguba de le-a înecat porcii. Ei adecă nu s'au gândit la suflet, la mântuirea lui, ci numai la păstrarea averii lor. În loc să fi mers și să-l fi rugat pe Isus ca să le arete învățătura și puterea sa cea mare, dovedită atât de minunat prin scoaterea dracilor din cei doi oameni și intrarea lor în turma cea de porci, ei se supără și-l roagă să se ducă din hotărăle lor.

Noi oare, dacă ni-s'ar întâmpla una ca aceasta, fire-am mai cumiși decât Gadarenii? Am ținea și noi oare mai mult la averi decât la suflet? Dacă este așa, să ne dăm bine seama de ceeace facem. Să nu uităm, că „ce folosește omului de ar dobândi lumea întreagă, iară sufletul său va perde”? Să ne desbrăcăm de prea marea dragoste către făpturi și să ne îndreptăm sufletul către ceriuri, căci numai de acolo ne poate veni mântuirea.

IULIU MAIOR.

Negrija la tren. Soldatul Dinu Burlacu, vrând să se urce la Ploiești în trenul de persoane care venea de către Cernăuți, n'a avut răbdare să aștepte oprirea trenului ci s'a cățarat de vagon în mers. Lunecând a căzut sub roate, cari i-au retezat capul în adevăratul înțeles al cuvântului. O mare mulțime de călători au văzut această întâmplare tristă și toți spun, că soldatul s'a nenorocit din vina lui.

— În gară la Arad un feciorandru ca de 17 ani, dând să sară din tren înainte de oprire, a căzut sub roate și a rămas turtit ca o muscă. L-au cules în coșarcă de pe linia trenului. Nenorocitul a fost fecior de om bogat, care era să moară și el de supărare când a aflat jalnica întâmplare a fiului său.

Darul Romei

Sf. Sa Papa a dăruit mai multe milioane pentru școlile din Blaj.

De Dr. Iuliu Florianu, canonic.

Am pomenit în numărul trecut despre darul ce ni l-a făcut sfântul Părinte dela Roma și am dat răspuns acelor, cari ar vrea să descopere și în această faptă marimonioasă păcate ascunse, întocmai ea și fariseii din Evanghelie, cari vedeau în toate minunile lui Isus Hristos lucruri păcătoase zicând despre el: »cu Domnul dracilor scoate dracii«. Dar să nu mai întindem vorba pentru astfel de scornituri. Lucrul despre care vorbim este cu mult mai sfânt, cu mult mai înălțător. Să vorbim dar despre lucrul acesta așa cum se cade.

Un părinte bun se îngrijește de fiii săi. Se îngrijește mai ales de aceia cari sunt mai lipsiți, cari trăesc mai departe de casa părintească, se luptă cu năcazuri și duc zile amare. Iși trage dela gură părintele cel bun, numai ca să-i poată ajuta pe aceștia, numai ca să le aline suferința la aceștia.

Așa face și Părintele creștinătății capul bisericii lui Hristos. Are niște fii aici la răsărit, la gura Europei, fii pe cari i-a aruncat soarta departe de vatra părintească a Romei. Acești fii suntem noi Românii, de un sânge și de o lege cu cei rămași acasă la tatăl lor.

La noi se gândește acest Părinte bun. Ii lasă pe cei de acasă și se gândește la noi. Știe de năcazurile noastre, știe de lipsa în care trăim. Știe că nouă Românilor uniți cu Roma nu ne face nime școli și seminare în cinste, știe că nu ne prea îmbulzesc milioanele, să ne ridicăm biserici pompoase la orașe. Ne mulțumim cu câte o bisericuță la sate, făcută din truda noastră și din mila creștinilor cu tragere de inimă. Le știe acestea toate, deaceea grija părintească a sfântului Părinte se îndreaptă la noi. Nu poartă atâta grijă de toate po-

poarele din lume, cât poartă de noi, de strănepoții vecinicei cetăți a Romei.

Mai în primăvară când a fost Preasfințitul nostru Mitropolit la Roma, Preafericitul Părinte i-a pus în mână două milioane de lire, în banii noștri cam 18—20 milioane de lei, ca din aceștia să ridice școli și seminare pentru tinerii cari vreau să fie preoți.

Roma ne-a deșteptat pe noi din somnul cel de moarte, la care ne-au osândit dușmanii noștri de veacuri, trimițându-ne pe apostolii graiului și ai limbei românești, pe marii noștri dascăli, Petru Maior, Șincai și Clain, cu un lung șireag de învățați crescuți la școlile de acolo. Și azi tot aceeaș Romă, văzând năcazurile noastre, ne dă mână de ajutor, să ne putem împlini mai departe chemarea noastră aici în răsărit, ca santinelă a împărăției romane de odinioară și ca vestitori ai culturii romane la gurile Dunării și la granița Europei.

Din acestea școli clădite din banii sfântului Părinte vor ieși toți atâția apostoli ai credinței străbune și a culturii latine, plini de dragoste către acela care este Cap al bisericii lui Isus Hristos.

Din acestea școli vor ieși tot atâția ucenici ai marilor dascăli Petru Maior, Șincai și Clain, cari vor duce la îndeplinire lucrul început de acești corifei și vor așeza limba și graiul românesc, atât de mult batjocorit de străini, acolo unde i se șade, într'un rând cu surorile limbii din apus, franceza, italiana și spaniola.

Dar acum e rândul nostru, să mulțumim Sfântului Părinte pentru această danie frumoasă. Cum să-i mulțumim, cum să-i răsplătim?

Nu putem să-i mulțumim altcum decât

Și nici una nice două,
la cârligul iute'n mână
Și 'ncepe Ianoș să cate
După lună prin fântână.
Cearcă el așa o vreme,
Când cârligul de odată
Nu știu cum dar se acață,
La fund, poate de vre-o piatră
— »No, acuma — zice Ianoș,
Nu-mi mai scapi din mâni, surată!»
Și-apoi trage Ianoș bietul,
Trage și se opinteste
Când de odată trosc cârligul
Mi se rupe și hăt Ianoș,
Drept pe spate se trezește..!
Și cum sta așa săcuiul,
Gândeai că-i un pui de urs,
Dar când se deșteaptă vede,
Pe cer luna colo sus.
— »A, zice săcuiul vesel,
No, acolo ești tu bun,
Nu să stai la Nea Istrate
Să-i bei apa din funtun.
Dar io mult mirat, la mine,
Cum Rumun nu s'o aflat
Pân la Ianoș învățat,
Să scoată hoța de lună,

Să n'o lașe în funtună.

Și deatuncea e povestea,

Că săcuiul c'o prăjină

A scos luna din fântână.

Iuliu Domsa.

Petelca

invățător

Planeta noastră.

— Cunoștințe despre pământ și comorile lui. —
Munți aruncători de foc. — Cum se înfățișază
scoarta pământului. —

E frumoasă suprafața pământului, cu munți, dealuri și șesuri, cu ape curgătoare și stătătoare, cu păduri, lunci și câmpuri și grădini, cu sate, cu orașe, cu feliurite drumuri, cu frumoasele plante, cu feliuritele animale, cu oamenii cărora le este dat a stăpâni pământul și toate celea de pe pământ. Dar nu numai suprafața pământului, ci și înuntrul lui e demn de toată luarea aminte. În sânul pământului sunt multe comori ascunse. Acolo sunt: petri, metale. săruri, și alte minerale, din cari oamenii trag foloase foarte mari.

Pentru a căuta și a scoate din pământ acelea comori oamenii intră afund prin pământ și adeseori chiar cu pericolul vieții. Locurile de unde se scot mineralele, se numesc mine sau băi, și oamenii cari lucră în băi, se numesc mineri. Mineralele se scot și se curăță după anumite reguli, ce se cuprind în știința montanistică. Știința montanistică e va să zică pentru

băieși aceea ce agronomia e pentru agricultori.

Sunt unele locuri pe pământ, pe unde ese fum, uneori și foc și se aruncă petri și alte minerale topite. Acele locuri se numesc vulcani. Gura vulcanilor se numește crater și materia topită, ce curge uneori din ei, se numește lavă. Aceasta materie arde și strică totul pe unde ajunge. Vulcanii se fac din mineralele, ce se aprind în lăuntrul pământului. Când se întâmplă asemenea aprinderi de minerale arzătoare în pământ și acelea nu pot străbate afară, se sgu due tot pământul dimprejur, iară sgu duirile acelea ce nu pot străbate fără, se sgu due tot pământul dimprejur, se numesc cutrămur de pământ.

Pământul pe care locuim noi, nu este lume, el e numai o parte din lume și locuitorii pământului privesc de pe el în lume. De lume se ține nu numai pământul, ci soarele, luna și stelele, ce se văd deasupra capului nostru. De multeori oamenii se întreabă: Cât de mare poate să fie pământul? Are el undeva sfârșit sau margini? Cât e de mare pământul vom vedea mai târziu. Margini însă el nu are, că este ca un glob rotund, care asemenea nu are margini. Drept aceea, plecând cineva dintr'un loc al pământului și mergând tot înainte, el va încunjura pământul și pe urmă va veni iar la locul de unde a plecat. Au fost și sunt oameni, cari au încunjurat și încunjură pământul jur împrejur, ceeace nu s'ar putea, dacă el n'ar fi rotund.

să făgăduim, că vom ținea la scumpa noastră Romă. Nu putem să-i răsplătim altcum decât cu aceea, că vom lucra după gândul Sfântului Părinte, vestind pe acestea plaiuri mărirea Romei, care, precum spune poetul nostru Alexandru, este «o stea divină lucind prin timpii seculari». Vom apăra dar cu bărbăție limba și credința străbunilor noștri, iar celor cari ne hulesc pe noi că mai ținem la Roma, la Capul creștinătății și la biserica Romei, le vom zice: Doamne iartă-i că nu știu ce grăiesc!

DE PRIN SATE.

Din Toplița română.

Președintele comitetului școlar al școlii primare Dl Alexandru Cristea, directorul băncii «Valea-Mureș» din loc, a donat 3500 lei pentru premii școlare elevilor tuturor școlilor primare din Toplița. — E de amintit, că Dl președinte Alexandru Cristea nu face pentru întâia dată aceasta faptă nobilă, ci în fiecare an, are în vedere de a răsplăti munca micilor copilași cu câte un mic dar. — D-sa a ajutat și ajută mult copiii săraci, ba și bisericile le prevede cu cărți bisericești, odăjdii etc. — Dorim ca Dumnezeu să ni-l țină mulți ani și să-i răsplătească fapta sa nobilă cu deplină sănătate!

În 27 Iunie premiile vor fi distribuite de corpul didactic, sub conducerea directorului școlii primare Dl Teodor Sigarteu în fața primăriei orașului. **Coresp.**

O oaie a fătat cinci miei.

În Someșul cald din județul Cluj o oaie a sateanului Tănase Coman a fătat în luna Mai din anul acesta cinci miei, toți negri, cari trăiesc și sunt sănătoși. Aceeaș oaie în anul trecut a fătat trei miei, pe cari i-a lăptat și i-a crescut în pace. De s'o ținea de bunul său nărav, oaia lui Coman Tănase din comuna Someșul cald face ea singură, azi-măne, o turmă întreagă...!

Munții cei mai înalți nu strică nimic din rotundimea pământului, precum nu strică din rotundimea unui ou nește fire de năsip ce s'ar lipi de el.

Dar dacă pământul e rotund ca un glob, cum de nu se rostogolese în vreo parte lucrurile mișcătoare de pe el și cum nu cad de pe el mai cu seamă lucrurile ce sunt în partea de desubt a globului? Pământul trage toate corpurile de pe el și din apropierea lui către sine, către centrul său. Puterea aceasta a pământului se numește putere atractivă. Puterea aceasta nu lasă să se îndepărteze nimic de pe pământ și chiar lucrurile asvârlite cu putere cât de mare dela pământ, acesta trăgându-le la sine, ele cad iară pe pământ.

Pe pământ e de treiori atâta apă ca uscat; astfel dacă am asemăna pământul cu un măr și pe acela l-am tăia în patru părți, trei din acelea părți, ar trebui să ni-le închipuim ca apă și numai o parte ca uscat. Apa se poate ușor deosebi de uscat, privind asupra globului pământului. Toată apa de pe pământ se împarte în cinci părți (în cinci mări) și uscatul iară se împarte în cinci părți. Părțile uscatului se numesc: Europa, Asia, Africa, America și Australia. În Asia e Palestina, despre care țară se vorbește mult în istoria biblică. În Africa este Egiptul, unde au trăit Iosif și Moise. Despre America am auzit destule, iară Australia este o insulă mare, pe care locuiesc oameni mulți.

Cum stă lumea și țara?

Călătoria M. S. Reginei în America.

O gazetă engleză a răspândit zilele trecute știrea, că M. S. Regina Maria va călători nu preste multă vreme în America.

Știrea a fost întărită și de către cancelaria Palatului regal român. Într'adevăr, M. S. Regina, de multă vreme și-a pus în gând să facă o călătorie în America, să cerceteze pe Români din America cari în nenumărate scrisori către Familia noastră domnitoare și-au arătat via lor dorința ca M. S. Regina să-i cerceteze și pe ei.

Președintele Statelor Unite americane a trimis vorbă guvernului român, că Americanii așteaptă cu mult drag sosirea, pe pământul american, a Reginei României. M. S. Regina va fi primită sărbătorește de întreagă America și de toți Români de acolo.

M. S. Regina și-a întocmit astfel programul călătoriei:

După ce va petrece vara în Anglia și în Franța, către mijlocul lui Septemvrie va porni la drum spre America, coborând la New-York, capitala Americii de Nord. De acolo M. S. Regina va vizita timp de 15—20 de zile toate orașele cu colonii românești, coborându-se cu drag printre muncitorii români, cercetându-le familiile, stând de vorbă cu cei cari se găsesc în toate orașele capitale ale Statelor Unite americane.

M. S. Regina nu va fi însoțită în această călătorie decât de Alteța Sa Prințesa Ileana, cea mai mică fiică a Domnitorilor noștri.

Înapoierea în țară va avea loc pe la sfârșitul lui Octomvrie.

Români din America așteaptă cu multă nerăbdare să vadă în mijlocul lor pe M. S. Regina. În cinstea Ei pregătesc serbări cu adevărat naționale.

Ce mai e nou în politică?

Scriem acestea șire în ajunul deschiderii Parlamentului, care se face Vineri în 25 Iunie. Cum va decurge aceasta ședință nu știm. Se va ceti însă ca totdeauna cuvântul de deschidere al Majestății Sale Regelui, pe care îl așteaptă toată țara. Se știe că la ședința de deschidere nu vor fi de față unele partide din opoziție. Se mai știe că doctorul Lupu dela Țărăniști ar vrea să facă o înțelegere cu guvernul, ca pe toamnă să fie într'o tabără cu generalul Averescu.

Partidul național a declarat că deocamdată nu mai stă de vorbă cu nici un partid și nu se ocupă de altceva decât de reorganizarea sa, ca punându-și tabăra în rând, pe toamnă să poată lua lupta cu guvernul pentru izbânda scopurilor sale.

Iar schimbare de Guvern în Franța.

Franța, sora noastră mai mare din Apus, din pricina neînțelegerilor dintre partidele politice se află iarăși în criză de guvern. De multă vreme, oamenii de bine

ai Franței se străduiesc să înfăptuiască o guvernare trainică și îndelungată după război. Dar gândurile lor bune se lovesc de planurile unor partide politice cari mai bucuroși ar vrea să slujească pe mamona decât binele țării care le dă pâinea de toate zilele!

Din pricina acestor oameni, cari stau în slujba comunistilor, Franța se luptă ea cu foarte mari greutate. Guvernele care s'au perândat până acum la cârma statului n'au avut lungă viață, fiindcă partidele socialiste și comuniste le pricinuiau numai greutate și mari necazuri.

Aristid Briand, unul dintre cei mai însemnați bărbați ai Franței, a fost chemat pentru a 10-a oră la cârma țării. În el se punea întreagă Franța toată nădejdea, că va putea strânge în jurul său pe oamenii cei mai însemnați și va statornici astfel o guvernare îndelungată.

Dar nici el nu poate, eși la drum la socoteală cu blăstămatele partide socialiste și comuniste. Neavând sprijin deplin în Parlament, și-a dat mulțumita. Președintele republicii, însă nu are om mai bun și mai de încredere față de Parlament decât azi al Franței, decât pe Briand și încredințat tot pe Briand cu formarea noului guvern.

Briand, după multe rugăminți, a primit, având de gând să formeze un guvern național, adică un guvern format din fruntașii tuturor partidelor politice mai însemnate din Parlament. Dar nici acest gând nu și l-a putut isbândi și a recomandat Președintelui republicii să încredințeze formarea guvernului pe fostul prim ministru dl Herriot, doar va fi acela mai norocos.

Președintele l-a ascultat și a încredințat cu formarea guvernului pe dl Herriot care a primit și nădăjduște să formeze în scurtă vreme noul guvern. În ultimul moment când tocmai seriem aceste știri, gazetele aduc știrea, că Herriot nu a putut să formeze guvernul și din nou Briand va forma noul guvern.

Câtă trainicie va avea noul guvern se poate ști, decât după ce noul prim ministru își va rosti programul de guvernare și-și va arăta gândurile pe față.

Dar cum merg lucrurile acum în Franța, numai bine nu merg! Prea au pucat socialistii la conducere și și-au luat nasul la purtare. S'au cam obrăznicit de mialor și nu mult le pasă dacă țara suferă și stă pe loc din pricina lor, căci ei, semne n'au nici frică de Dumnezeu, nici dragoste de țară. — Lucrurile însă acolo nu vor merge tot așa! Se vor gândi și acolo oamenii de bine cari vor rănduială!

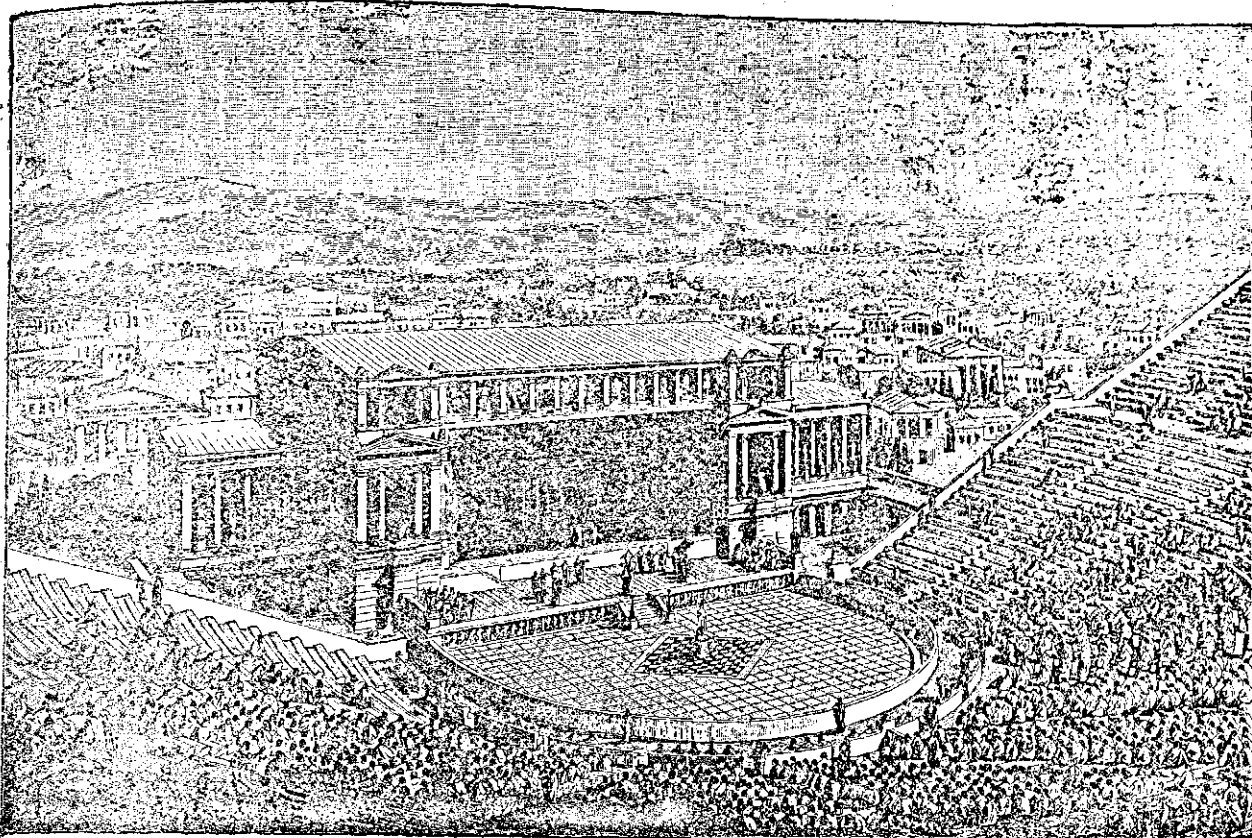
Sfatul Micei Înțelegeri la Bled.

România, Ceho-Slovacia și Jugoslavia, cari împreună formează așa-numitul «Mica Înțelegere» se știe, că în fiecare an se adună împreună să se sfătuiască asupra situațiilor politice și să ia hotărâri.

În anul acesta ministrii de externe ai Micii Înțelegeri au fost invitați să-și ia sfatul lor în orașul Bled din Jugoslavia. Acolo se află și reședința de vară a Reginei

Istoria lumii în icoane.

Știrile Săptămânii.



Teatrul cel din vechime al Atenei.

Grecii cei vechi, despre cari am vorbit în numărul trecut al gazetei noastre, au fost un popor foarte înaintat în cultură. Ei au avut o mulțime de filozofi, de istorici, literați și artiști, neîntrețuți de nimeni, nici până în zilele noastre. Ei au avut și teatre, așa cum au orașele celea mari de astăzi. Teatrul a fost iscodit chiar de Greci. Dela dâșii l-au învățat toate popoarele. Scriitorii lor de teatre ca *Aischilos* (Eschil), *Sophocles* (Șofocle), *Euripides* și *Aristophanes* (Aristofan) sunt mult cetiți și gustați și în timpurile noastre. Teatrele grecești nu erau însă închise și acoperite ca ale noastre, ci erau așa cum le înfățișează chipul nostru de astăzi. Casa din față este *scena*, unde jucau artiștii, iar pe băncile ridicate în formă de trepte ședea puvitorii Teatrele au fost totdeauna și sunt și astăzi foarte bune, căci dacă sunt conduse cinstit și creștinește, se poate învăța foarte mult din arătările lor. Acum se fac reprezentanții de teatru și prin satele noastre, cari plac mult și sunt bun prilej de învățatură mai cu seamă pentru tineretul care le face.

gelui Alexandru, și ministrii de externe ai Micei Înțelegeri pe tot timpul cât va ținea conferența dela Bled vor fi oaspeții Regelui Alexandru.

Cei trei ministrii s'au sfătuit asupra tuturor chestiunilor politice dela ordinea zilei. S'au înțeles deplin asupra tuturor lucrurilor și au luat hotărâri de mare însemnătate pe cari le va susține în sfatul cel mare al »Ligei Națiunilor« dela Geneva, dl Beneș, ministrul de externe al Cehoslovaciei — el fiind trimisul Micei Înțelegeri la Marele Sfat al popoarelor.

Un duel interesant în Polonia.

În săptămâna trecută a avut loc, la Varșovia, duelul cu pistolul între fostul primministru contele Skrzynski și contele Septycki fost ministru de războiu în guvernul lui Witos pe care l-a răsturnat revoluția mareșalului Pilsudsky. Pricina duelului a fost, că contele Septycki a atacat și a învinuit pe contele Skrzynski, că din pricina lui s'a iscat revoluția din primăvară.

Fostul primministru s'a simțit foarte vătămat de bănușelile pe cari i-le aruncase pe nedreptul fostul ministru de războiu din guvernul lui Witos. Nu i-a rămas nici el dator cu răspunsul. S'au certat în gazete ca la ușa cortului. Atât n'a fost destul! Lucrurile au ajuns la cușite! Fostul ministru de războiu l-a chemat pe contele Skrzynski să iasă pe câmpul de onoare să se răfuască, în duel cu armele.

Ieșind să se lupte cu pistoalele, la comanda conducătorului duelului, contele Septycki a slobozit pistolul, fără a nimeri însă pe fostul primministru.

Contele Skrzynski atunci și-a aruncat la pamânt pistolul, spunând:

— »Origine crede în Polonia, că onoarea și conștiința lui îl lasă și-l îndeamnă să tragă cu arma în mine și în ceea ce reprezintă eu, să o facă! Eu nu voi trage în nimel!»

Cu aste vorbe cari au mișcat adânc pe cei de față s'a sfârșit duelul, dar cei doi dușmani politici s'au despărțit fără să se împace. Duelul acesta a pricinuit în țara întreagă mare mirare. Toate gazetele din Polonia și din alte țări scriu pe larg despre acest duel interesant.

O nouă conductă de petrol Plocești-Constanța. Petrolul nostru noi îl transportăm mai ales cu vagoanele-cisterne (buți) în străinătate. Este însă dela Plocești la Constanța și o țeve, prin care curge petrolul deadreptul în corăbiile, cari îl duc apoi peste mări și țări. Marii proprietari și neguțători de petrol însă au arătat guvernului, că această țeve nu este de ajuns și că nici pe trenuri nu putem transporta atâta cât am vrea. Au cerut deci guvernului să facă o nouă conductă de petrol dela Plocești la Constanța, căci numai astfel s'ar putea transporta întreg petrolul cerut de străinătate. Guvernul, într'un sfat ținut la București săptămâna trecută, a hotărât să împlinească această dorință a proprietarilor și neguțătorilor de petrol.

Să nu uita iubiiții noștri cetitori, că am trecut de Sânziene (jumătatea anului) când trebuie trimisă plata foi pe lunile Iulie—Decembrie 1926. Restanșierii să trimită sumele cu cari ne-au rămas datori.

Cursurile dela Vălenii-de-Munte. Ca în fiecare an, se vor deschide și anul acesta cursurile de vară dela Vălenii-de-Munte, sub conducerea dlui profesor Nicolae Iorga. Inscrierile se fac până la 12 Iulie la sediul Ligei Culturale București, str. Banul Mărăcine Nr. 1. Indemnăm din inimă pe cetitorii noștri cărturari, să meargă la aceste cursuri minunate, cu atât mai vartos că Vălenii-de-Munte este un orașel cu aer curat, ieftin și liniștit, unde ori cine își poate petrece foarte folositor vara.

S'a deschis congresul euharistic. Duminecă în 20 Iunie s'a deschis în Chicago (America) congresul euharistic, care se ține an de an în câte un mare oraș al lumii. La acest congres se preamărește Domnul nostru Isus Hristos, care este de față pe altarele noastre în formele pâinii și a vinului. Delegatul Papei este cardinalul Bonzano, pe care Americanii l-au primit cu mare alaiu. La deschiderea congresului au fost de față nu mai puțin de 14 mii de oameni. Congresul s'a ținut într'un local făcut anume pentru acest scop. Episcopi și credincioși din toate părțile lumii sunt de față.

43 de mii de franci pentru o pălărie. De curând s'a vândut în licitație la Paris, o pălărioară purtată de Napoleon cel Mare, când era mic. Licitația a început dela 8 mii de franci și a ajuns la 43 de mii, ceea ce în banii noștri face 326 mii 800 lei. Tot atunci s'a vândut și o haină, pe care a purtat-o Napoleon cel Mare în vârstă de 5 ani, și anume cu 8 mii de franci, adică cu 60 800 lei.

Soldați trăsniți. Patru soldați lucrau pe platoul Ramandan de lângă Giurgiu la niște căi pentru călărit. Pe când lucrau ei mai bine, o puternică furtună s'a abătut asupra orașului, iară un trăsnet a omorât pe caporalul Marin Ilie și pe soldatul Burlacu Stere. Plutonierul Brăgaru Dumitru și un alt soldat au fost numai răniți. Toți patru sunt din regimentul 9 roșiori.

S'a cumințit înainte de moarte. Advocatul Maybery din New-York era un bețiv fără seamăn, care nu se mai putea stăpâni nici decât. A bîgat și el de seamă că așa nu e de trăit și, cum era fără Dumnezeu și lipsit de orice credință, în loc să se îndrepteze, s'a sinucis. Dar înainte de moarte și-a scris testamentul, în care iată ce spune: »Capul meu, eare a fost pricina tuturor relelor, să-l ardeți, iară cenușa să o împrăștiți prin toate cărciumile, în cari am beut!». Soției sale i-a scris: »Te părăsesc pentru totdeauna, fiindcă nu mai am nici un ideal, nici liniște, nici parale și nici măcar nădejde de îndreptare!».

Aceste cuvinte din urmă ale nefericitului avocat ar trebui să le cetească toți aceia cari sufer de patima beției, pentruca să vadă, unde ajunge omul cu mintea întunecată de patimă. Doamne ferește și apără!

A murit regina mamă a Greciei. Olga, Regina mamă a Greciei, mama principesei noastre Elena și a regelui George al Greciei a murit în ziua de 19 Iunie în Italia.

Ocolul pământului pe jos. La Chișinău a sosit în ziua de 10 Iunie dl Iak Panke, de fel din Letonia, o țară ruptă din partea de apus a Rusiei. El face ocolul pământului pe jos. Până acuma a străbătut Polonia, Germania, Cehoslovacia, Italia, Austria și România. Dela noi va pleca spre Turcia.

Omorirea unui leopard vestit. În jurul orașului Garwal din India (Asia) se ținea un leopard groaznic, care a înspăimântat vreme de 5 ani o întreagă regiune. A omorât numeroase animale și nu mai puțin de 125 de oameni. De mult îl tot pândesc localnicii și caută să-l puște, dar n'au izbutit nici decum. Un vestit vânător englez, căpitanul Corbett, după două luni de urmărire, l-a pușcat totuși săptămânile trecute. Oamenii de bucurie i-au sărutat mâinile.

S'au înecat, scaldându-se. Multe nenorociri se întâmplă din scaldat. În săptămâna trecută s'a înecat o femeie la Gilău, lângă Cluj. Tot în aceeași zi s'a înecat un om la Apahida, în Someș. Scaldatul în râuri este foarte primejdios, mai cu seamă pentru cei cari se scaldă singuri și nu știu să înoate.

Pedepse pentru cei cari nu s'au înfățișat la asențări. Pentru cei cari nu se duc la asențări legea prevede pedepse aspre. Unii ca aceștia sunt duși înaintea consiliului de război și capătă câte-o lună de închisoare la cazarmă, ori și mai mult. Românași de-ai noștri mai rar se întâmplă să cadă în asemenea pedepse, căci flacăii noștri nu se trag îndărăt dela împlinirea obligamentelor militare. Sunt însă unguri destui, mai cu seamă pe la orașe, cari cât pot se feresc de milităria românească. Așa sunt acum nește cazuri la Arad, unde poetul ungar *Ormoș Ivan* doi ani de zile a minșit milităria. Tot cam așa au făcut și un teatralist ungar, un învățător și un funcționar. Au fost însă luați pe nepusă masă și turnați la temniță, să învețe minte și omenie. Foile ungurești se turbură pentru lucrul acesta, însă n'ar avea de ce. Că pe vremea „honvezilor” era vai de steaua românului, care nu s'ar fi prezentat pe pont la „cadări”. Acum trebuie să știe și ungurii, că milităria nu-i glumă!

Alte jertfe ale trăsnetului. În comuna Laza, satul Lingurari, de lângă Vaslui, fetele Paraschiva N. Puțan de 17 ani, și Anica N. Puțan, de 19 ani, făceau de mâncare la o sobă. Deodată s'a auzit o detunătură groaznică și amândouă fetele au căzut moarte la pământ. În Bereasa copila Emilia Perju de 7 a fost trăsniță, stând tot în jurul sobei. În Moinești femea Tința Ion Munteanu a fost trăsniță pe când se afla la câmp; tot asemenea și băiatul Nicolae Diacon, de 17 ani și fata Așuța T. Cernat, de 16 ani, cari se aflau la prășit pe locul numit Albătești.

În 52 de ore cu automobilul dela București la Paris. Luni în 7 Iunie la ora 10 din zi a plecat dl Henry C. Manu cu un automobil la Paris. El a sosit la Cluj în 8 Iunie la ora 12 și 40 minute din noapte, la Oradea Mare la ora 4.30 dimineața, la Budapesta la ora 10, la Viena la ora 4.30 după prânz, la München în 9 Iunie la ora 3.30 dimineața, iar la Paris la ora 9.50 seara. Așadar el a străbătut 2750 kilometri și încă pe ploaie mare, drumurile fiind inundate, în 52 de ore.

Ce ți-e femeia. O doamnă foarte frumoasă din New-York a dat unui fabricant de parfumuri suma de 10 mii dolari, ca să-i fabrice

un parfum, pe care să nu-l mai aibă nimenea în lume. Aceasta a făcut-o pentruca să vadă, ce zic prietenele ei. Socotiți că în banii noștri trăsnița de americană a dat 2 milioane 310 mii lei pentru o sticlă de parfum, numai ca să le facă ciudă prietinelor sale și ca să fie mai altfel decât ele.

Câte submarine au Germanii. E lucru știut că Germanii au ținut războiul cel mare atâta vreme cu ajutorul submarinerilor, adevărat corăbiilor cari umblă pe sub apă. Până la anul 1918 ei au avut 437 submarine. În 1918 au hotărât să mai facă 333, dar a venit pacea, așa că n'au mai avut vreme. Din cele 437 submarine 203 au fost nimicite de către francezi și englezi, iar cele rămase au trebuit să le dea învingătorilor.

Uciagașul preotului din Visuia a fost prins. În săptămânile trecute un netrebnic de om din comuna Visuia, județul Clujului, chemând la casa sa pe preotul Alexandru Valea, l-a tocat în cap și l-a omorât într'un chip foarte barbar, jefuindu-l și de banii pe cari îi avea mortul asupra sa. Uciagașul Alexandru Moldovan, care era un om ticălos, după omor a fugit la hotar și a stat ascuns prin sămănături. Iși pierduse urma. Jandarmii n'au putut să-l găsească nici cum. Dacă au văzut că nu-l pot afla, s'au pus la pândă pe lângă casa lui. Acest gând a fost cuminte. Într'una din nopțile trecute, uciagașul a dat să se furișeze acasă, ca să-și ducă nește haine și ceva de-ale gurii. Jandarmii l-au încolțit numai decât și, legându-l în lanțuri, l-au dus la Cluj, la parchet. Ticălosul n'arată nici o părere de rău de fapta sa. Pare nebun, ori se face. În zilele acestea el va fi dus la locul omorului, să spuie el însuși cum a săvârșit marea păcat? Apoi va fi judecat, cum se judecă toți criminalii.

Otrăviți cu ciuperci. Familia lui Andrei Căprariu a mâncat într'o seară ciuperci culese chiar de nora din casă. Noaptea li-s'a făcut rău și au și murit socrul, nora, feciorul și copilul, numai soacra a rămas în viață.

Pedepsit pentru că și-a bătut ordonanța. Căpitanul Emil Negrițescu din reg. 11 Siret și-a bătut mai de multe ori foarte rău ordonanța (soldatul de serviciu). În cele din urmă ordonanța, ne mai putând suferii atâtea chinuri, l-a pârțit. Consiliul de război al diviziei XXI. infanterie din Galați l-a pedepsit pe căpitan cu 2 luni închisoare și 300 lei pedeapsă în bani.

Taurii și aeroplanelle. În Spania, cel mai plăcut lucru al locuitorilor este, să ia parte la marile lupte cu taurii. Taurii de luptă îi cresc anume și-i învață de mici la lupte. În orașul Sevilla este un vestit grajd de astfel de tauri. În apropierea grajdului este însă și o mare șură, în care se țin aeroplanelle, eu cari se face sborul zilnic dela Seville la Lisabona. Într'o bună zi taurii au fost duși la plimbare, iar ei au trecut pe lângă șura aceea. Văzând acolo aeroplanelle, au început o luptă pe viață și moarte cu aeroplanelle, din care luptă toate aeroplanelle s'au ales sдобite, de nu se mai pot folosi la nimic.

Protopop nou. Colaboratorul nostru, Păr. Ioan Carnațiu din Petelca, care a scris mai multe articole folositoare pentru cetitorii „Unirei Poporului” a fost numit paroh și protopop la Turda.

Dorim colaboratorului nostru harul Domnului în munca grea și cu mare răspundere care-l așteaptă.

Citiți și răspândiți: „UNIREA POPORULUI”

Cărți nouă.

Intre două focuri, comedie de salon originală, într'un act, de *Horia Petra Petrescu*. Teatru pentru orașe. Buletinul 41 al despărțământului Sibiu al »Asociațiunii». Prețul 15 lei, cu plata poștei cu tot. Se poate cere dela »Asociație», Sibiu, Strada Șaguna nr. 6.

Viata Sfântului Francisc din Assisi alcătuită cu prilejul împlinirii alor 700 ani dela moartea Lui (1226—1926), de *Părintele Felix Raffaeli O. F. M. Conv.*, paroh catolic în Adjundeni. Bibliotecă populară catolică Nr. 14. Tipografia Serafică a Seminarului Franciscan din *Hălăucești* județul Roman. Prețul 15 Lei.

Sfântul Francisc din Assisi este unul dintre cei mai mari sfinți ai vescurilor de mijloc. Papa Grigorie al 9-lea spunea despre acest vestit slujitor al Domnului Hristos: *»Ca luceafărul de dimineață în mijlocul negurii, ca luna plină în zilele sale, ca soarele luminos, așa a fost Francisc în Biserica lui Dumnezeu».*

Sfântul Francisc a fost fiul Italiei, căruia pentru sfințenia sa i-se supuneau și păsările cerului și animalele pământului și stâncile munților, iar mila dumnezeiască l-a însemnat cu razele de pe cruce ale Mântuitorului lumii. În acest an, împlinindu-se 700 de ani dela moartea lui, Italia întreagă în frunte cu Papa, și chiar cu Mussolini și cu guvernul, pregătește mari serbări de pomenire în amintirea sfântului Francisc. La acestea serbări cari se vor ține în luna Octombrie, vor merge creștini din toată lumea. Noi Românii, pentru marea depărtare ce este între noi și patria noastră străveche, cu greu ve vom putea rupe să mergem la Assisi, la serbările Sfântului Francisc. Ceva putem și noi să facem, totuși. Putem să ne îndreptăm sufletul și inima spre țara marelui sfânt, în duosebi spre viața și faptele lui îngerești.

Cartea pe care o pomenim în fruntea acestor șire ne poate fi cea mai bună călăuză.

Ea cuprinde, limpede și frumos scrisă, povestea vieții Sfântului din Assisi, pe care îl va serba în acest an toată lumea creștinească. Citindu-o vom avea și noi marea mângăiere și marea folos sufletească, de-a cunoaște o viață încununată de sfințenie și de cel mai înalt har dumnezeiesc. Chipuri frumoase împodobesc această carte și multele îndemnuri sufletești ce cuprinde o ridică între celea mai bune scrieri de învățătură creștinească. Poate fi fericit părinte Raffaeli de lucrarea sa. Ea a venit chiar la timp. Cei ce doresc s'o aibă, vor cere-o pe adresa: *Seminarul Franciscan din Hălăucești, județul Roman (Moldova).*

Nicolae Baciu

măestru pantofar — BLAJ.

Atelier fondat la 1902 și premiat la expoziția pantofarilor din Győr cu medalie și diplomă de recunoștință în anul 1908.

pregătește tot felul de ghete și pantofi fini și moderni, și tot felul de ghete simple din material tare.

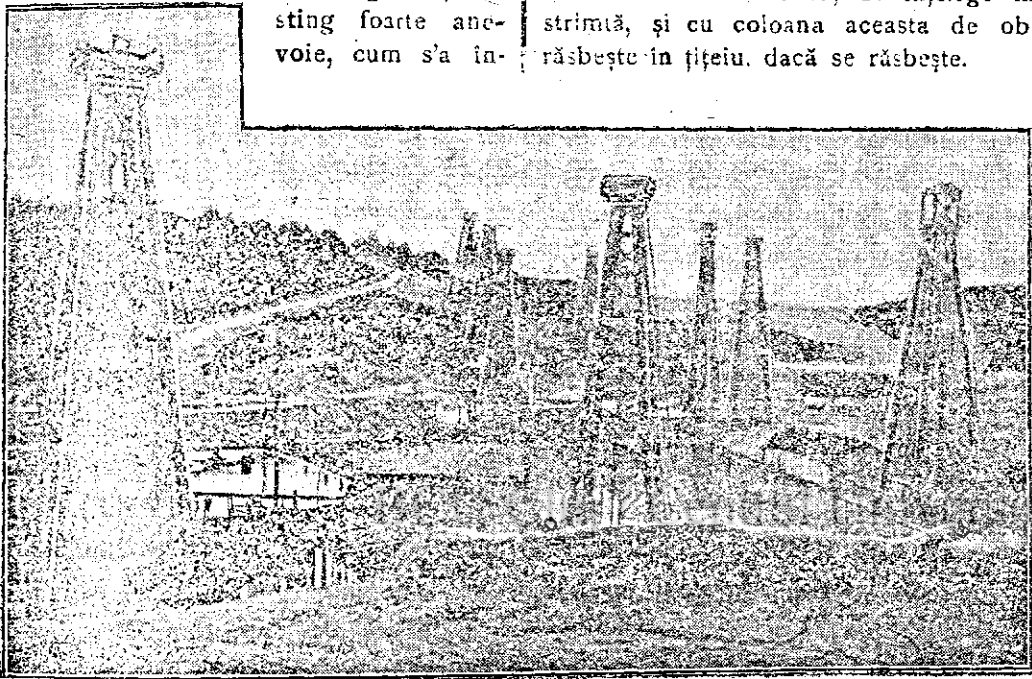
(124 23—52)

Cum se scoate petrolul?

— Să ne cunoaștem țara. — Ce sunt sondele și cum lucrează ele? — Cu câtă trudă ajungem noi la gazul din lămpi. —

Țara noastră este una dintre celea mai bogate în petrol, sau gaz de lampă. În această privință nu ne întrece decât doar Rusia, cu fântânile ei din Caucaz și America. Puțini oameni știu însă cu câtă trudă și cu câtă cheltuială se scoate din pământ această comoară rău mirositoare, dar bănoasă și folositoare. Petrolul nu iese din pământ așa cum îl folosim noi în lămpi, ci iese mult mai gros și mai cleios, negru și urât, în formă de *păcură*. Din această păcură se scoate nu numai petrol de lampă ci și *benzină*, uleiuri pentru mașini, unsoari de tot felul pentru farmacii și pentru săpunari.

Petrolul se află foarte adânc sub fața pământului și este scos de acolo cu multe unelte și mașini. Uneori el izbucnește singur, din săpăturile făcute de oameni și atunci sare la înălțimi mari zile și săptămâni de-a rândul. Alte dăți se aprind acestea fântâni săritoare și atunci avem ceea ce se zice *foc de sonde*, cari ard vreme îndelungată și se sting foarte anevoie, cum s'a în-



tâmpat mai în anii trecuți și cum se întâmplă, aproape zilnic.

Celea mai bogate fântâni sau *sonde de petrol* le avem în *Valea Prahovei* pe la Câmpina și în ținutul din jur. Sondele se văd bine din trenul care duce spre București, când ieșim dintre dealuri spre Ploiești. Sunt un codru întreg de turnuri afumate.

Sondele sunt așezate unele lângă altele; printre ele e un păienjenis de fire electrice, telefonice, țevi pentru aburi și gaze, iar sub pământ o rețea de conducte pentru păcură și apă.

Când se începe o sondă, se sapă mai întâi un puț (fântână) adânc de 40-60 metri mai larg ca puțurile obișnuite și care se ghizduiește cu lemn pe măsură ce se scoate pământul. Odată puțul terminat, se începe sondajul mecanic (șfideritul cu unelte) și pentru aceasta se construiește un fel de turn de lemn, la vârful cărui se pune scripetele pe care trece funia de oțel, care va sluji la săpat, instrumentat și tăcăr. De funia aceasta se vor atârna sapele și instrumentele cu care se adâncește și se curăță sonda, burlanele care o împrejmuiesc și lingura cu care se scoate păcura.

Indărătul acestui turn este o gheretă mare (câșulie) unde sunt instalate volantele, pe cari se înfășoară funia și frânele, care variază mișcarea lor.

În o a treia baracă mai mică, sub același acoperământ, e motorul mișcat cu electricitate, cu aburi sau cu gazele cari ies din sondele răzbită.

Sondajul mecanic se face în chipul următor:

De capătul liber al funiei se leagă niște sape de fier, cari au forma unor dălți de felurite mărimi: căci sonda, cu cât se adâncește cu atât e mai strimță. Printr'o mișcare anumită sapele acestea sfărâmă pământul în fundul puțului, unde e totdeauna apă, pentruca pistosirea să se facă mai ușor. După câteva ore, se scoate apa și se introduce așa zisa lingură, un cilindru de fier gol, cu un ventil la capătul de jos, cu care se curăță puțul, apoi iar se spală, iar se curăță și, treptat sonda se adâncește.

Gaura aceasta care se face în adâncimea pământului, trebuie împrejmuțită cu burlane de fier, înșurupate cap la cap, spre a împiedca astuparea ei prin năruirea pământului și infiltrarea apei. Prima coloană de burlane se adâncește atât cât permite locul. A doua se introduce prin cea dintâi ce se coboară pe măsură ce săpatul înaintază. Când stratul de păcură e la o adâncime de peste 400 de metri, trebuie introdusă a treia coloană, se înțelege mult mai strimță, și cu coloana aceasta de obicei se răzbește în țifeiu, dacă se răzbește.

Sistemul acesta de sondaj e așa numitul »canadian«. Sondajul e sigur; dar încet și costisitor, căci cere una după alta o lucrare de săpat și una de curățit, și deci și mai mult timp și mai mulți bani. De aceea în multe sonde se întrebuințează sistemul hidraulic: săparea și curățirea prin apă se face în același timp și aproape neîntrerupt. În coloana de burlane, în care lucrează apa, se introduce, prin chiar prăjinile de susținere ale sapei, care sunt goale, apă sub mare presiune, care spală și scoate afară pământul sfărâmat.

Oricare ar fi sistemul de săpat, greutatea în cursul lui sunt numeroase și variate. Pe lângă rezistența terenului, se întâmplă surpări de straturi, întâlniri de ape subpământene, cari pot turti burlanele, cum turtești un tub de carton. De celc mai multe ori însă se rup prăjinile de fier, de cari sunt legate sapele.

Când sonda răzbește în stratul de păcură, de multeori, se întâmplă erupții de o putere grozavă. Gazele emanate de păcură și care steteau sub mare presiune, închise sub straturile pământului, ies acum afară, aruncând pietre, nisip și la urmă păcură. Cantitățile de nisip pe care unsoari le aruncă sunt de neerezut și puterea erupției poate fi așa de mare, încât sfărâmă totul. Erupția unei sonde însă, nu e de loc o nenorocire; e din contra o binefacere din punct de vedere negustoresc. Păcura care e aruncată de o astfel de sondă în scurt timp acoperă prețul sondajului și, dacă erupția se prelungește, sunt plătite multe sondajii. De aceea înainte de răzbita unei sonde se fac barajuri și bazinuri, pentru prinderea păcurii care ar putea erupe-

Iată, pe scurt, felul sondajului. Și munca aceasta obositoare și primejdioasă e săvârșită de meșterii sondori și ajutoarele lor. Munca se face fără întrerupere și fiecare sondă are două echipe, de zi și de noapte, compuse dintr'un maestru sondor și trei, cel mult patru, ajutoare. O echipă începe lucrul la 6 dimineața, îl termină la 6 seara, fără nici o pauză, și e urmată de echipa de noapte. Așa încât, maeștrii și lucrătorii își iau hrana cu ei, și mănâncă chiar în sondă.

O sondă răzbită intră în exploatare și extragerea păcurii se numește lăcăr. Lucrarea aceasta se face cu așa numita lingură: un cilindru gol, jos cu un ventil ce se deschide când se reazimă pe ceva. Coborțrea și ridicarea lingurei se face cu ajutorul funiei de oțel mișcată de motor.

Păcura scoasă se adună în gropi și rezervoarii, așezate în afară de schele. De aci se trimit, fie spre distilerie (curățitoare) fie spre stațiile de cazane, fie spre stațiile de încărcare în vagoane-cisterne.

Poșta gazetei.

P. Sarafolean. — Noi trimitem gazeta regulat în fiecare Joi după masă, sau Vineri înainte de masă, așa că până Duminică trebuie să-o primească toți cetitorii. Dacă totuși nu sosește, vina este a poștei. Se mai poate întâmpla să fie cineva care oprește gazetele pe la primărie, sau la oficiul poștal din comună. Vă rugăm să băgați de seamă, nu cumva acolo-i buba? De-o fi așa, să ne scrieți și facem arătare la Direcția Poștelor.

Abonatul nr. 450. — Știm că DVoastră sunteți unul dintre cei mai credincioși cetitori ai noștri. Și mai știm că ne-ați făcut mult bine, recomandând și altora gazeta, lucru pentru care Vă mulțumim din inimă. Dacă am avea mulți sprijinitori ca DVoastră, gazeta noastră s'ar tipări în zeci de mii de exemplare! Revista »Izvoarașul« din Bistrița-Mehedinți nu ne mai vine nici nouă la Blaj. Pricina n'o cunoaștem. Ne vom interesa chiar la redacția ei și vom interveni ca la caz să nu mai apare, elevul Ciungan să-și capete banii.

Albin. — Ar fi bine să trimiteți poeziile la adresa unei reviste literare, »Cosânziana« din Cluj, de pildă. Noi, ca foaie populară, foarte rar putem publica încercări literare. Mulțumiri călduroase pentru interesul arătat gazetei.

Traian Cionfi. — Mulțumiri pentru cuvintele frățești ce ne-ați adresat. Gazeta cerută pe adresa dlui Pavel Cionfi, merge. Abonamentul poate începe cu orice dată. Mai bine e însă dacă ne trimiteți deastădată suma de 75 lei, prețul abonamentului dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1926. Banii să-i adresați ca din partea dlui Pavel Cionfi, care primește gazeta.

Redactor responsabil IULIU MAIOR

Prăvălie de vânzare



În mijlocul comunei Lupșa, (posta și gara în loc, pe calea ferată ce duce dela Turda la Abrud), jud. Turda-Arieș se vinde, din mână liberă și din motive familiare, o prăvălie de manufactură și coloniale, cu întreg aranjamentul.

Prăvălia are și licență pentru tutun și sare.

În legătură cu prăvălia se vinde și localul, constător din 4 camere, culină, magazie pentru fier și cereale, 3 pivnițe mari, grajduri, șură, curte și grădină.

Condițiile de vânzare se pot afla la administrația gazetei noastre.

(185) 2-3

RECLAMA

este sufletul comerțului

